

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐINH THỊ THU HIỀN

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ
HỘI CHỨNG RỐI LOẠN HÔ HẤP VÀ SINH
SẢN Ở LỢN TẠI TỈNH LẠNG SƠN VÀ
BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐINH THỊ THU HIỀN

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ
HỘI CHỨNG RỐI LOẠN HÔ HẤP VÀ SINH
SẢN Ở LỢN TẠI TỈNH LẠNG SƠN VÀ
BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG**

Chuyên ngành: THÚ Y

Mã số: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN QUANG TÍNH

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng:

- Các kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Mọi sự giúp đỡ trong quá trình thực hiện nghiên cứu và viết luận văn đã được cảm ơn. Tất cả các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Lạng Sơn, tháng năm 2016

TÁC GIẢ

Đinh Thị Thu Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn, cùng với sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ tận tình và trực tiếp của Thầy giáo hướng dẫn, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc nhất tới: **TS. Nguyễn Quang Tính**, người đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn tôi hoàn thành nội dung nghiên cứu đề tài và mang lại kết quả ngày hôm nay.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Ban chủ nhiệm khoa và các thầy cô giáo Khoa Chăn nuôi Thú y - Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Xin trân trọng cảm ơn Lãnh đạo và các đồng nghiệp tại Chi cục Thú y tỉnh Lạng Sơn đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thiện Luận văn.

Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới gia đình, bạn bè đồng nghiệp đã giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Lạng Sơn, tháng năm 2016

TÁC GIẢ

Đinh Thị Thu Hiền

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
3.1. Ý nghĩa khoa học	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Tên bệnh	4
1.1.2. Virus gây Hội chứng rối loạn hô hấp và sinh sản (PRRSV) ở lợn	5
1.1.3. Dịch tễ học	7
1.1.4. Triệu chứng của lợn mắc PRRS	14
1.1.5. Bệnh tích của lợn mắc PRRS	16
1.1.6. Các phương pháp chẩn đoán PRRS	17
1.1.7. Phòng bệnh	18
1.2. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	20
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trong nước	20
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài	23
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Đối tượng, thời gian và địa điểm nghiên cứu	28
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	28
2.1.2. Thời gian nghiên cứu	28
2.1.3. Địa điểm nghiên cứu	28
2.2. Vật liệu và các thiết bị dung trong nghiên cứu	28
2.3. Nội dung nghiên cứu	28
2.3.1. Tình hình chăn nuôi lợn của tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 6/2016	28

2.3.2. Một số đặc điểm dịch tễ bệnh PRRS ở lợn tại tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 6/2016	29
2.3.3. Triệu chứng, bệnh tích chủ yếu ở lợn mắc và chết do PRRS	29
2.3.4. Sự lưu hành virus PRRS và nguy cơ mắc bệnh ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn	29
2.3.6. Biện pháp phòng chống	30
2.4. Phương pháp nghiên cứu	30
2.4.1. Phương pháp thu thập số liệu	30
2.4.2. Phương pháp xác định sự lưu hành virus PRRS	31
2.4.3. Phương pháp xác định nguy cơ bệnh	32
2.4.4. Quy định xử lý khi có bệnh PRRS xảy ra	33
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	35
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	36
3.1. Tình hình chăn nuôi lợn của tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 6/2016	36
3.2. Một số đặc điểm dịch tễ bệnh PRRS ở lợn tại tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 6/2016	41
3.2.1. Tình hình bệnh PRRS và bản đồ dịch tễ của bệnh tại Lạng Sơn năm 2012	42
3.2.2. Tình hình bệnh PRRS và bản đồ dịch tễ của bệnh tại Lạng Sơn năm 2013	45
3.2.3. Tình hình bệnh PRRS và bản đồ dịch tễ của bệnh tại tỉnh Lạng Sơn năm 2015	47
3.2.4. Tổng hợp tình hình bệnh PRRS tại Lạng Sơn từ 2012 - 6/2016	48
3.2.5. Phạm vi xảy ra và mức độ bệnh PRRS của từng năm 2012 đến 6 tháng đầu năm 2016	52
3.2.6. Tình hình bệnh PRRS theo mùa vụ trong các năm xảy ra bệnh tại Lạng Sơn từ 2012 - 6/2016	49
3.2.7. Tình hình bệnh PRRS theo từng loại lợn trong các năm xảy ra bệnh tại Lạng Sơn từ 2012 - 6/2016	53
3.3. Triệu chứng, bệnh tích chủ yếu ở lợn mắc và chết do PRRS	55
3.3.1. Triệu chứng lâm sàng chủ yếu ở lợn mắc PRRS	55
3.3.2. Bệnh tích chủ yếu ở lợn chết do PRRS	57

3.4. Sự lưu hành virus PRRS và nguy cơ mắc bệnh ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn	58
3.4.1. Sự lưu hành virus PRRS và nguy cơ mắc bệnh ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn năm 2015	58
3.4.2. Sự lưu hành virus PRRS và nguy cơ mắc bệnh ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn năm 2016	62
3.5. Xác định các yếu tố nguy cơ và các yếu tố làm phát tán, lây lan dịch bệnh	69
3.5.1. Xác định tỷ lệ lưu hành PRRS ở lợn tại Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 2016	69
3.5.2. Ảnh hưởng của các yếu tố nguy cơ đến quá trình phát sinh và lây lan dịch bệnh PRRS ở Lạng Sơn	70
3.6. Biện pháp phòng chống	75
3.6.1. Các biện pháp chống dịch	75
3.6.2. Các biện pháp phòng dịch	78
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	81
1. Kết luận	81
2. Đề nghị	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	82

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

-	Đến
%	Tỷ lệ phần trăm
Cs.	Cộng sự
Nxb	Nhà xuất bản
TP	Thành phố
PRRS	Porcine Reproductive & Respiratory Syndrome
PRRSV	Porcine Reproductive & Respiratory Syndrome virus
<i>A. pleuropneumoniae</i>	<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>
<i>P. multocida</i>	<i>Pasteurella multocida</i>
<i>S. suis</i>	<i>Streptococcus suis</i>

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Biến động tổng đàn lợn qua 5 năm tại tỉnh Lạng Sơn	36
Bảng 3.2. Chủng loại lợn nuôi tại Lạng Sơn	39
Bảng 3.3. Phương thức chăn nuôi lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn	40
Bảng 3.4. Quy mô đàn lợn nuôi tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn	41
Bảng 3.5. Tổng hợp tình hình bệnh PRRS tại Lạng Sơn năm 2012	42
Bảng 3.6. Tổng hợp tình hình bệnh PRRS tại Lạng Sơn năm 2013	45
Bảng 3.7. Tổng hợp tình hình bệnh PRRS tại Lạng Sơn năm 2015	47
Bảng 3.8. Tổng hợp tỷ lệ lợn mắc bệnh và chết, tiêu hủy do PRRS tại Lạng Sơn từ 2012 - 6/2016	49
Bảng 3.9. Sự phân bố PRRS ở lợn tại các huyện, thành của tỉnh Lạng Sơn từ năm 2012 - 2016	50
Bảng 3.10. Tỷ lệ lợn nhiễm bệnh và chết, tiêu hủy do PRRS theo mùa vụ	52
Bảng 3.11. Biểu đồ tỷ lệ mắc PRRS theo từng loại lợn	54
Bảng 3.12. Biểu đồ tỷ lệ chết và tiêu hủy do PRRS theo từng loại lợn	55
Bảng 3.13. Tỷ lệ lợn có biểu hiện lâm sàng trong các nhóm lợn mắc bệnh PRRS	56
Bảng 3.14. Kết quả tổng hợp triệu chứng, bệnh tích chủ yếu ở lợn mắc và chết do PRRS	57
Bảng 3.15. Tỷ lệ mang virus PRRS ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn năm 2015	59
Bảng 3.16. Biến động tỷ lệ mang virus PRRS theo loại lợn năm 2015	60
Bảng 3.17. So sánh nguy cơ mắc bệnh PRRS ở một số loại lợn	62
Bảng 3.18. Tỷ lệ mang virus PRRS ở lợn tại một số địa phương thuộc tỉnh Lạng Sơn năm 2016	63
Bảng 3.19. Biến động tỷ lệ mang virus PRRS theo loại lợn năm 2016	65
Bảng 3.20. So sánh nguy cơ mắc bệnh PRRS ở một số loại lợn	66

Bảng 3.21. Tỷ lệ lưu hành bệnh PRRS trên 100.000 lợn tại Lạng Sơn giai đoạn 2012 - 2016	69
Bảng 3.22. Thông kê số hộ khai báo dịch bệnh và ảnh hưởng của việc khai báo dịch đối với tình hình bệnh dịch PRRS	71
Bảng 3.23. Một số yếu tố nguy cơ có ảnh hưởng đến tình hình bệnh PRRS ở lợn tại Lạng Sơn	74